

Ольга Павлів

студентка 2 курсу Інституту права
Львівського державного університету внутрішніх справ

Антикорупційна політика в Україні та механізм її виникнення

В умовах сучасного суспільного розвитку та інтеграції України в глобалізаційні процеси однією з найсерйозніших загроз для її майбутнього залишається корупція та її неконтрольоване поширення в усі сфери суспільного, політичного, економічного та правового життя. Жодна держава світу, незалежно від її суспільно-політичної системи, не змогла повністю викоринити корупцію. Наразі не існує країн, які б мали абсолютний імунітет до корупційних явищ, і це навряд чи зміниться найближчим часом, доки зберігається існуюча політична система та соціально-економічна формація. Важливо також підвищити цінність комплаєнсу при оцінці його виправданості та вмотивованості. Досягти цього можна шляхом оновлення законодавства та його гармонізації з міжнародними стандартами, зокрема стандартами Європи.

Водночас не можна недооцінювати необхідність створення належних механізмів комплаєнсу, після чого їх слід може призвести до неприпустимо високих ризиків у діяльності юридичних осіб і навіть поставити під загрозу їх грі. Антикорупційний комплаєнс, у свій час, включає комплаєнс-контроль, що пов'язаний із системною етикою, загальними правилами етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, передбачаючи нульову толерантність до корупції, постійну оцінку корупційних ризиків та наявність [2, с. 4].

Норми, які регулюють етичну поведінку зазначених категорій осіб, закріплені в ряді законодавчих актів України, зокрема в законах «Про запобігання корупції», «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», а також у наказах Національного агентства з питань державної влади, служби, які затверджують Загальні правила етичної поведінки державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування.

У цьому контексті варто звернути увагу на Рекомендації Ради Європи, що формують політику у сфері публічної етики на місцевому рівні, прийняті у 2023 році. Цей документ містить всебічний огляд правової та інституційної бази України, пов'язаної із питаннями публічної етики, а також детальний аналіз європейських стандартів і практик у цій сфері. Серед основних рекомендацій, викладених у документах, підкреслюється додаткове вдосконалення національної законодавчої бази України з питань публічної етики на місцевому рівні. Це забезпечує розробку типових кодексів та правил поведінки, які мають бути адаптовані до конкретних груп публічних службовців [3]. Саме акцентування на важливості створення чітких норм і стандартів, що регулюють етичну поведінку на місцевому рівні, що, у свою чергу, має сприяти підвищенню довіри громадськості до державних

службовців та забезпечувати прозорість їх діяльності. Рекомендація пропонує також інтегрувати принципи етичної поведінки в усі аспекти державного управління, що включає підвищення кваліфікації публічних службовців та їх обізнаність з етичними нормами.

Впровадження зазначених рекомендацій стане кроком у боротьбі з корупцією на місцевому рівні, завдяки чому ефективна політика публічної етики дозволить не менше зменшити корупційні ризики, але й сформувати більш відповідальну та професійну команду державних службовців, які будуть готові виконувати свої обов'язки відповідно до встановлених стандартів і очікувань суспільства. Питання, що стосуються таких термінів, як корупція, запобігання корупції, антикорупційна політика, комплаєнс та антикорупційний комплаєнс, протягом тривалого часу залишаються у фокусі уваги як науковців, так і практиків в Україні та на міжнародній арені. Від проголошення незалежності України корупція розглядається як серйозна загроза національній безпеці, що виявляється у негативному впливі на суспільство. Це являє собою широкий спектр діянь, які можуть бути класифіковані за найкращими критеріями, включаючи кримінальні, адміністративні, дисциплінарні правопорушення, а також етичні порушення з боку посадових осіб [4].

Корупція в будь-яких своїх формах залишається лише з найгостріших проблем сучасності, а тому Україна, як і багато інших країн, проводить комплекс заходів, спрямованих на запобігання та боротьбу з цим явищем. Ці заходи закріплені в ряді нормативно-правових актів, які викликані створення ефективною системою протидії корупції. Важливо зазначити, що українське антикорупційне законодавство розроблено з урахуванням норм і принципів, закріплених у Конвенції ООН проти корупції.

Забезпечення прозорості та підзвітності у діяльності державних службовців, а також активна участь громадськості в цьому є процесом необхідними складними ефективною антикорупційною стратегії.

Література

1. Возний В.І. Антикорупційна політика в Україні: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ. 2013, 241 ст.
2. Олег Прудивус, Віктор Коцинець, Олександр Басай, Наталія Нестор, Анжеліка Краковська. Незалежність суддів як критерій оцінки ефективності діяльності суду в умовах реформування судової системи України. Журнал правових, етичних і нормативних питань. Том 23, Випуск 4, 2020. (Scopus). URL: <https://www.abacademies.org/articles/the-independence-of-judges-as-a-criterion-for-assessing-the-efficiency-of-court-activities-in-the-conditions-of-the-reform-of-the-9464.html>. (звернення 07.10.2024).
3. Рекомендації стосовно формування політики у сфері публічної етики на місцевому рівні, підготовлені Програмою Ради Європи «Посилення доброго демократичного врядування і стійкості в Україні». URL: https://www.slq-coe.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/PAD_Public-ethics-at-local-level-in-Ukraine_CEGGPAD202313_UKR.pdf. (звернення 07.10.2024).
4. Конвенція ООН проти корупції: Конвенція Організації Об'єднаних Націй від 31 жовтня 2003 року № 995_c16. URL:

https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text. (звернення 07.10.202

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**